Nr 2 - 2023

PRESS JUDICATA

Tidning för Juridiska Föreningen i Uppsala

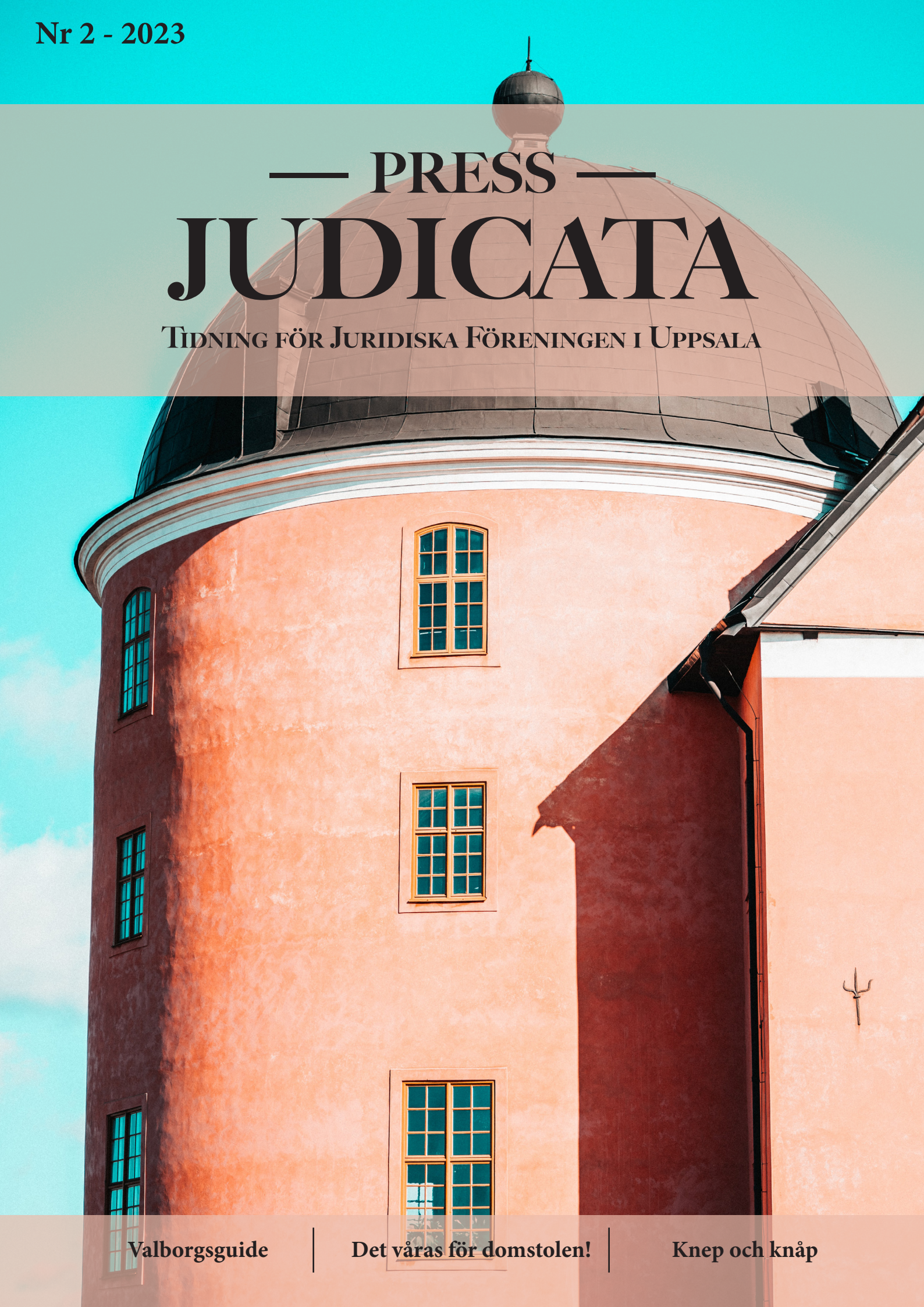

Valborgsguide | Det våras för domstolen! | Knep och knåp

Huvudsamarbetspartner:

CEDERQUIST

Samarbetspartners:

Lindahl

Linklaters

Gernandt & Danielsson

ROSCHIER

SETTERWALLS

KPMG

MANNHEIMER SWARTLING

VINGE

WHITE & CASE

Delphi

Kontor:
Övre slottsgatan 6
753 11 Uppsala

Besöksadress:
Övre slottsgatan 3
753 11 Uppsala

Kontakt:
redaktion@jf-uppsala.se
www.jf-uppsala.se

Ansvarig utgivare:
Matilda Österberg
kommunikation@jf-uppsala.se

Omslag: Unsplash - Emil Widlund

I detta nummer av

— PRESS —
JUDICATA

”Det våras för domstolen”

- Ledare.....s. 4
- Redaktionen VT 2023.....s. 5
- Valborgsguide.....s.8
- Presidiet har ordet!.....s.16
- Knep och knåp.....s.18
- Vilken domstol är bäst?.....s.20
- Komiska domstolsavgöranden.....s.24

JURIDISKA FÖRENINGEN I UPPSALA · GRUNDAD 1844 ·

Det våras för domstolen!

Det är vår! Och under våren har Sveriges domstolar och deras domar tagit upp många spaltmeter i medierna! Så … det våras för domstolen? Detta är i alla fall vad vi har valt att döpa terminens andra nummer av Press Judicata till. Varmt välkomna!

Våren är för många, inklusive undertecknad, synonymt med fart och fläkt. Det händer så mycket; man kanske råkar bli chefredaktör för en tidning, skaffar sig ett sommarjobb som vill att man ska vara tillgänglig halva terminen eller plötsligt inser är det dags att rusa till Munken innan en viss brevlåda tas bort. Hos mig växer att-göra-listorna sig allt längre och post-it-lapparna på kylskåpet blir allt fler. Med tanke på att jag dessutom är riktigt lat (hade jag bara fått plats med en soffa i min lägenhet hade jag kallat mig soffpotatis), kan man kanske inte tro det, men jag håller denna årstid väldigt varmt om hjärtat. Det är ljust, det är en massa röda dagar och det är kungens födelsedag!

Vintern har varit lång och det är naturligtvis dags att fräscha upp kunskaperna om vad som händer den där mytomspunna helgen i april, när hans majestät råkar fylla år, och därför bjuder Press Judicata er på en fullspäckad valborgsguide. Om ni, precis som jag, ska få uppleva er första valborg i Uppsala, är det bara att vässa pennorna, plocka fram anteckningsböckerna och kasta er in i denna nya, främmande och till synes ganska fantastiska värld. I jakt på rättvisan har även Sveriges bästa domstol korats, det vill ni verkligen inte missa! Vi erbjuder också några hemmasnickrade knep och knåp för er att fila på, vilket med fördel görs i vårsolen. Unna er en välförtjänt paus i plugget för att grotta ner er i detta, och mycket, mycket mer.

Innan ni får sätta tänderna i numrets alla godbitar återstår det dock en sista punkt på att-göra-listan, och det är för mig önska er en god läsning och en hejdundrande vår!

Ha det gött!

Sanna Jonsson
Chefsredaktör

Bilder: Canva

Redaktionen VT 2023

Sanna Jonsson
Chefsredaktör
Juristprogrammet T2

Emilia Wallin
Layoutansvarig
Lantmäteri med juridisk inriktning T6

Felicia Liljebjär Sundin
Skribent
Juristprogrammet T5

Malin Danielsson
Biträdande layoutansvarig
Juristprogrammet T4

Casper Ring
Skribent
Juristprogrammet T5

Bilder: Canva

TRYGGT

UTMANANDE

På Cederquist vet vi att jämvikt är avgörande för en långsiktigt hållbar karriär. Det handlar om balans mellan juridisk analys och relationsbyggande, mellan fokus och återhämtning, men också om jämvikt i hur vi utmanar oss själva.

Vi är nämligen övertygade om att en bra, trygg och inkännande arbetsmiljö innebär att du kan ta snabbare steg i din utveckling – och i karriären. Därför är det så vi har det.

Bli vår nya kollega - ansök på: karriär.cederquist.se

CEDERQUIST

Delphi

Delphi Glossary.

I vår kunskapsportal Friends of Delphi har vi lanserat en helt ny funktion – **Delphi Glossary**. En förenklad ordlista för dig som juriststudent med de mest förekommande och användbara termerna inom juridiken.

Exklusivt för våra medlemmar i Friends of Delphi anordnar vi också events under året där du får chansen att träffa och lära känna oss! Bli medlem idag via QR-koden.

VALBORGSGUIDE

Valborg, eller “sista april”, är sedan 1842 en av de fyra akademiska högtider som studenterna firar med särskild entusiasm. Här i Uppsala är valborgshelgen inget mindre än en folkfest och hela staden kommer till liv för att fira vårens intåg. Med åren har firandet förlängts ytterligare i form av fantasifulla ordbildningar, där de mer etablerade, utöver självaste valborg, är skvalborg, kvalborg och finalborg. Detta fyra dagar långa kalas kan kännas överväldigande och inte minst för de som firar sin första valborg i Uppsala. Här kommer därför en guide till vårens höjdpunkt och dess största evenemang!

SKVALBORG

Valborgsfirandet inleds den 28:onde april och det skvalar redan i glasen. Det har nog inte undgått någon att nationerna anordnar en hel del aktiviteter och evenemang som har sin start denna dag. För de som har lyckats knipa biljetter väntar konserter, klubb och mycket annat. Om man saknar biljett eller helt enkelt vill mjukstarta firandet är skvalborg perfekt för grillfest, kubbturnering eller en stillsam promenad i vårsolen. Icke att förglömma är heller den knutpunkt som är Ekonomikumparken. Under valborgshelgen vallfärdas folk dit med picknickfiltar och campingstolar i högsta hugg för att fira in våren.

Bilder: Canva

KVALBORG

Likt skvalborg är denna dag inte särskilt rik på traditioner men det kvalas minst sagt till valborg. För de som har tröttnat på Ekoparken och står utan nationsbiljett är det fortfarande möjligt att köpa i dörren om köerna inte slingrar sig alltför långa. Under kvalborg brukar det dessutom finnas god tillgång till lokala klubbar och pubar utanför nationernas verksamheter. Om vårvärdret tillåter är det ju inte helt fel att spendera några timmar i solvägg på en uteservering.

VALBORG

Kronan på verket är självfallet valborgsmässoafton som bjuder på flera traditionella event. Inte nog med att den sista april är Kung Carl XVI Gustafs födelsedag, det är även den dag då vi officiellt välkomnar våren till Uppsala. Under valborgsdagen är det tveklöst som mest rörelse i staden eftersom en stor del av evenemangen är öppna för både studenter och allmänheten.

Bilder: Canva

CHAMPAGNEFRUKOST

Det bästa (eller värsta) sättet att ge en guldkant på sin valborgsmorgon är genom en tidig champagnefrukost i trevligt sällskap. Oavsett om det är i någon av stadens parker eller i ett korridorsrum är det traditionsenligt att äta en lyxig frukost som sköljs ner med något bubbligt.

FORSRÄNNINGEN

Vid 10.00 avgår startskottet för teknolog- och naturvetarkårens flottetävling, mer känd som forsränningen. Här ska deltagarna med hjälp av egenbyggda (ofta väldigt spexiga) flottar ta sig ned för Fyrisån utan att kapsejsa. Starten sker vid Eddaspången och därifrån fortsätter resan ner mot mållinjen vid Islandsfallet. Åskådare kan se detta spektakulära event längst med ån men det gäller att vara ute i god tid för att få en bra plats!

SILLUNCH

De med försmak för fisk och traditioner får inte missa den klassiska sillunchen under valborgsdagen. En sådan kan avnjutas både på nation och restaurang, eller varför inte på Uppsala konstmuseum? Det går självklart bra att avstå från denna tradition om man inte är särskilt entusiastisk till att äta sill på varenda svensk högtid.

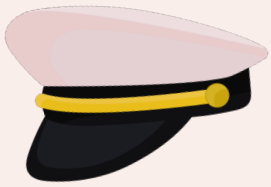

MÖSSPÅTAGNING

i Carolinabacken

Mösspåtagningen äger rum vid Carolina Rediviva, där en enorm folkmassa samlas och inväntar att klockan ska slå 15.00. Då höjer Uppsala universitets rektor sin studentmössa i skyn för att markera vårens ankomst och vinkar till folkmassan, som svarar med att vinka tillbaka och sätta på sig sina egna mössor. Efter detta håller manskören Orphei Drängar en vårkonsert vid bibliotekets trappa. Så ta med dig studentmössan och hälsa våren välkommen tillsammans med folkhavet!

Bilder: Canva

CHAMPAGNEGALOPP

Traditionen har fått sitt namn efter att studenterna sprang direkt från mösspåtagningen till en nation för att dricka champagne. Nuförtiden är champagnegalopper lite blötare fester där bubblet inte förtärs utan används som ammunition i vattenkrig innanför nationernas områden. Det är ett flertal nationer som anordnar galopper under valborg och oftast sker dessa event i samband med konserter. Oömma kläder rekommenderas starkt för de som tänker delta.

VALBORGSBALEN

på Uppsala slott

Vid 17.00 öppnas portarna till Uppsala slott för den årliga valborgsbalen som anordnas av Allmänna sången, Nordens äldsta akademiska kör. Balen är öppen för allmänheten vilket innebär att inget nationskort krävs. I år tar detta extravaganta event dessutom formen av en jubileumsbal eftersom det är 200 år sedan körsång blev en del av Uppsalas vårhyllning. Även du som inte är baldeltagare kan fortfarande besöka Gunillaklockan utanför slottet vid 21.00 för att lyssna på vårsånger av Allmänna Sången samt vårtalet av Curator Curatorum.

FÖRSTA MAJ

Valborgshelgen avslutas med pompa och ståt i form av en Majmiddag på finalborg. Det är en perfekt avrundning på helgens bravader och dessutom en av årets finaste sittningar. Flera nationer anordnar denna trevliga middag och det brukar bjudas på fyra- eller femrätters, körsång och dans. För de som överlever skval, kval och val är detta troligtvis festligheternas höjdpunkt!

Bilder: Canva

TIPS FRÅN REDAKTIONEN

för att undvika

KATASTROFALBORG!

1.

Säkra upp dig inför galoppen
Champagnegalopper är kladdiga event och bubbel svider i ögonen. Synonymt med eventet är definitivt regnponchos som brukar säljas på plats men man kan aldrig vara nog förberedd. Det kan därför vara klokt att ta med ett par solglasögon, eller varför inte ett helt cyklop?

2.

Man måste äta för att dricka
Det är många timmar mellan skvalborgs morgon till finalborg, så se till att äta ordentligt under dagarna. Samla ihop kompisgänget och starta firandet med en mysig brunch eller ta en paus i festandet för en grillunch. Det kommer att finnas gott om foodtrucks i staden under helgen så utnyttja dem!

3.

Det kanske är din första valborg men inte din sista!
I skrivande stund börjar nationerna redan sälja biljetter till sina valborgsevenemang. Köerna brukar vara långa och det kan vara så oturligt att man inte lyckas få tag på en biljett. Men valborg i Uppsala är en folkfest och det kommer bli fantastiskt även om du inte firar på nation just i år!

av Felicia Sundin Liljebjer

Bilder: Canva

Vad är affärsjuridik?

En stor del av arbetet på affärsjuridisk byrå handlar om att biträda klienter med transaktioner. Som verksam inom transaktionsjuridiken slänger vi oss med en del engelsk terminologi som kan vara bra att ha koll på. Till höger följer därför en kort ordlista.

Equity capital markets
Transaktioner som involverar börsnoterade aktier
(t ex. notering eller avnotering på börs samt emissioner).

Debt capital markets
Transaktioner som involverar börsnoterade skuldinstrument
(t ex. företagsobligationer).

Public M&A
Transaktioner som involverar köp av aktier i börsnoterade företag
(s.k. offentliga uppköpserbjudanden).

Private M&A
Transaktioner som involverar köp av företag som inte är börsnoterade.

Signing
När man skriver under avtal om en transaktion
(t ex. ett aktieöverlåtelseavtal).

Closing
När köparen tillträder det som köpts inom ramen för en transaktion
(t.ex. aktierna vid ett företagsförvärv).

Skapa kontakt

Gernandt & Danielsson

KPMG

Thrive with us

At KPMG, you will be able to take responsibility and develop into who you want to be. Gain in-depth insights together with the talented colleagues in your team and create new opportunities. Because how you grow matters.

Find out more about life at KPMG at KPMG.se/career

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Stanna.

- Komplexa företagsöverlåtelser
- Internationella och nationella skiljeförfaranden
- Finansiering av världsledande innovationsbolag
- Svårnavigerade licensavtal

Låter dessa uppdrag som något för dig? De finns även i Uppsala. Lindahl i Uppsala arbetar tillsammans med ledande klienter inom alla branscher med komplexa uppdrag som dessa och många andra – varje dag. Besök lindahl.se eller följ oss i sociala medier för att få veta mer om att jobba på Lindahl i Uppsala!

Lindahl är en av Sveriges största affärsjuridiska advokatbyråer, som med framtidsfokus, engagemang och en stark kultur hjälper klienter till framgångsrika affärer och medarbetare att nå sin fulla potential. Lindahls kontor finns i sex av landets största städer: Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Örebro och Helsingborg. Läs mer på lindahl.se

Lindahl

Presidiet har ordet!

Våren påstås vara har. Längre dagar, mer sol, fågelkvitter och grusfria trottoarer. Eller? När jag skriver det här har ett nytt snötäcke precis lagts sig, jag hör plogmaskinerna stånka och stöna precis utanför och väderprognoserna visar minusgrader de kommande dagarna. Hoppet om en tidig och mild vår slocknade lika snabbt som det flammade upp.

“Men tvivla inte”, intalar jag mig själv. Statliga SMHI meddelade faktiskt redan den 23 mars att våren kommit till Uppland. Och det staten säger måste väl vara sant? Skulle lite snö kunna stoppa vårens framfart? Nåja, även om det är kallt och underställen är på igen finns det mycket att se fram emot i ett “vårigt” Uppsala. Rätt vad det är kommer ekoparken att befolkas av kubbspelande gäng och nationernas uteserveringar fyllas till bredden med vårrusiga studenter.

Lite snö och kallt väder har i alla fall inte hindrat JF:s verksamhet. På Jontes flödar ständigt värmande kaffe och ämbetsmännens engagemang tycks aldrig svalna.

JF anordnade temaenligt vårgasque i veckan på Norrlands nation, och både P3-gasque och talarsittning med Torbjörn Ingvarsson går snart av stapeln. För andra gången någonsin kommer JF också att arrangera paragrafborg.

Nyligen arrangerades lokalfinalen i Svenskt juridiskt mästerskap. Förhoppningsvis kommer Uppsala kunna plocka hem den nationella titeln i år.

På studiebevakningssidan jobbar JF under våren med frågor bättre och rättvisare återkoppling på PM och datum för omtentamen. Viktiga frågor för att göra juristutbildningen utbildningen bättre och lindra studenternas ohälsosamma stress.

För Uppsala i stort kommer något storslaget att firas inom kort. Valborg ligger trots allt precis runt kröken. Nationerna har släppt sina artister och evenemang, teknologstudenterna bygger sina flottar och många köar tålmodigt för att få biljetter till något nationsevenemang. Förväntningarna får luften att dallra inför Valborg, den tid då Uppsala verkligen lever upp till sitt rykte.

För jurist- eller lantmätarstudenten innebär dock knappast våren någon hejd i studierna. När andra studenter tar ytterligare en långfika eller en picknick mitt på dagen måste vi fortfarande skriva PM på JB och gnugga seminarieuppgifter i alldeles för dåligt ventilerade seminariesalar.

Men en dag när vi traskar hem efter att ha tröskat ytterligare ett seminarium på Trädgårdsgatan kan något ha hänt. För plötsligt värmer solen i ansiktet, trots att den borde ha gått ner. För plötsligt hörs fåglarna stämma upp sång, trots att det nyss var minusgrader. För plötsligt är Västra och Östra ågatan fylld med flanörer i shorts och uppknäppta skjortor. För plötsligt är våren här.

Fridens liljor

Albin Högberg
Utbildningsansvarig tillika sekreterare

Bild: Canva

Knep & Knåp

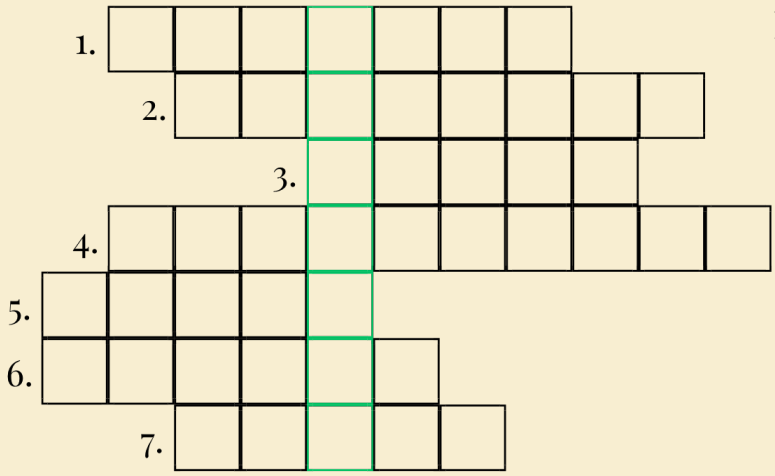

Korsord

1. Betalningskrav
2. När ett brott tas upp i domstol
3. Att ljuga under ed
4. Den person som har blivit utsatt för ett brott eller som lidit skada
5. En dom kan vinna laga...
6. Juristernas bibel
7. Oaktsamhet

Vårens ordlek

Valborg
Påskägg
Majbrasa
Sillunch
Vårbal
Champagnegalopp
Skvalborg
Tussilago
Pingst
Aprilskämt
Gasque
Mösspåtagning
Kvalborg
Forsränning
Fjäril

a	k	p	b	g	n	r	s	t	l	f	g	q	e	v
l	v	v	l	g	o	g	u	m	j	a	n	n	å	a
i	a	s	f	o	r	s	r	ä	n	n	i	n	g	i
p	l	b	ä	k	s	o	r	k	i	r	n	p	a	m
f	b	s	r	i	g	i	b	s	i	p	g	n	s	a
r	o	f	l	å	l	o	p	l	s	a	a	i	q	a
a	r	a	r	a	v	p	b	i	a	s	t	p	u	h
g	g	ä	k	s	å	p	s	r	n	v	å	g	e	l
o	s	t	s	a	ä	s	i	p	b	g	p	a	a	n
e	k	o	g	r	o	b	l	a	v	k	s	s	å	m
g	e	l	k	b	n	å	l	r	r	p	s	t	r	v
s	t	e	a	j	v	o	u	g	n	o	ö	a	g	p
p	p	o	l	a	g	e	n	g	a	p	m	a	h	c
h	g	o	k	m	n	i	c	o	a	g	l	b	a	s
i	a	c	v	g	u	v	h	l	g	a	l	r	r	g

Gåtor

1. Vad får man om man korsar sport med juridik?

2. Vilken sorts jurist ringer du när bilen har gått sönder?

3. Vad brukar ett brott som begås över telefon klassas som?

Sanna Jonsson

Lösningar: (1) Lagidrott (2) Ak-lagaren (3) ringa.

Bild: Canva

Linklaters

Join us.

Är det snart dags för dig att skriva uppsats? Vi erbjuder praktikplatser under både vår- och höstterminen. Ta chansen att få en unik inblick i hur det är att arbeta på en global affärsjuridisk byrå, samtidigt som du skriver din uppsats. Du får även en handledare som stöttar dig i din utveckling och kan hjälpa dig att bolla idéer och tankar. Praktiken går att göra delvis på distans och pågår under 2-12 veckor. Vi rekryterar löpande till både höst- och vårterminen.

Läs mer och ansök

Med 30 kontor i 20 länder är Linklaters en av världens främsta advokatbyråer. Vi erbjuder dig marknadens mest omfattande utbildningsprogram för att säkerställa att du utvecklar de juridiska, kommersiella och ledarskapsfärdigheter du behöver för att lyckas i din karriär. Hos oss får du lära dig från ledande experter världen över och vässa dina juridiska kunskaper samtidigt som du bygger ett internationellt kontaktnät och får vänner för livet.

FT FINANCIAL TIMES statista LEADER IN DIVERSITY 2022

Linklaters Sweden

Vill du bli en i teamet?

Våra klienter och uppdrag är olika, och det måste vi också vara. Därför söker vi alltid medarbetare med olika förmågor och perspektiv, som kan gå utanför sin komfortzon för att leverera de mest innovativa och effektiva lösningarna till våra klienter. Vår verksamhet bygger på att vi mår och presterar som bäst när vi har gemensamma mål att uppnå. Därför betraktar vi samarbete som en absolut förutsättning för att vi ska kunna nå vår fulla potential – som byrå och som individer.

Tillsammans har vi skapat oss en självklar plats i samhällets och näringslivets största händelser. Vill du vara med?

LÄS MER PÅ MANNHEIMERSWARTLING.SE/KARRIAR

MANNHEIMER SWARTLING

Vilken är Sveriges bästa domstol?

- en odyssé av Google-recensioner

Som människor vill vi få utlopp för sina åsikter och känslor. Hur vi går till väga för att göra det skiljer sig såklart åt. Vissa sjunger sin klagosång till nära och kära, andra genom att skriva för en förenings tidskrift. Ytterligare några tar till internet, med sina otaliga forum – från Instagram till det gudsförgätna avgrundsdjup som är Flashback. Ett annat forum är Google-recensioner. Och vilken outsinlig guldgruva den utgör; en plats där kreti och pleti hämningslöst får tycka till om allt från det lokala kebabhaket till Vallentuna Scoutkår av Nykterhetsrörelsens Scoutförbund. Vilken plats, vilka möjligheter. Om man då, som jag, undrar över hur det står till på landets domstolar är Google-recensioner såklart det bästa forumet att tillfråga. Så låt oss kika på ett axplock av recensioner, för att en gång för alla avgöra vilken domstol som är bäst.

Stockholms tingsrätt

Här ställs en av livets stora frågor av ingen mindre än Persienner MedMera: "*Finns det rättvisa?*" Som svar på fråga, med betyget 1/5-stjärna, skriver herr Vrigarp: "*Bara för att man har rätt och bevis och det inspelat på ljudfiler menas inte att man får rätt lekstuga* ". Får man inte rätt lekstuga kan det rimligen inte finnas rättvisa. En så kallad Local guide som förmodligen tillbringat lite för mycket tid med att knåpa ihop recensioner avrundar med: "*Inte så bra. Gick dit för att fika dömd för skattefusk betalade inte momsen* :(". Som det kan gå.

Trosa tingsrätt

Sökandet efter rättvisa fortsätter. Åke verkar nöjd med vistelsen, han ger nämligen 5/5 stjärnor. Detta svarar svarar "ägaren" på – vem nu ägaren av Trosa tingsrätt är – med ett "*Tack Åke*". Väldigt fint. Nikke Nagasaki är något mer ambivalent: "*Här blev jag dömd för diverse krigsbrott år 1946. Det har gått mycket tid sen dess men jag tycker fortfarande att det var en felaktig dom. Ganska bra ställe i övrigt dock. Bra fika och trevlig personal.*"

Bild: Canva

Malmö tingsrätt

Med hela fem likes och ett smaksinne som få besitter ger EXpro svar på hur maten i Malmö står sig jämfört med USA: "*Det var mycket oljigt och smakade inte alls bra vingarna var de bara ben på...tillbehören är inte bra..kan inte som USA*". Det blev 1/5 stjärnor – vilken besvikelse.

Kammarrätten i Stockholm

Återigen får vi besök av Persienner MedMera som påminner domstolen med "*Komihåg rättvisa*". En Local guide inflikar då med att "*Rättvisa har ingen mening här.*" Uppenbarligen har kammarrätten inte följt Persiennner MedMeras uppmaning. Sökandet efter rättvisan fortsätter.

Uppsala tingsrätt

Ingalill inleder med "*Bra ställe om man vill överklaga något.*" Ingalilla har fattat grejen. Var som Ingalill. Henning kontrar då med "*Aldrig varit här men verkar bra*". Lite konstigt, kan man tycka, att recensera ett ställe som man aldrig har varit på. Var inte som Henning.

Värmlands tingsrätt

Med hela 2,5/5 stjärnor står Värmlands tingsrätt stolt och stark som vinnare av denna inte alls godtyckliga tävling. Mindre på grund av det sammanlagda betyget – det är rätt uselt faktiskt. Utan därför att Persienner MedMera, efter hela 27 recensioner av sökande, äntligen funnit rättvisan i Värmland. Eller i hans ord: "super rättvisa"!

av Casper Ringh

Bild: Canva

En podd om att arbeta på en byrå

Är du nyfiken på hur det är att arbeta på en advokatbyrå? I Roschiers podcast, “A cup of”, får du en inblick i den juridiska världen, och framför allt i byrålivet. I varje avsnitt bjuder vi in olika gäster, allt från trainees och rekryterings-experter till jurister och delägare, för att prata om människorna, arbetet och vardagen på en advokatbyrå. Låter det intressant? Lyssna nu!

“A cup of” finns där poddar finns.

roschier.com

ROSCHIER

Henrik Kjellander
Executive Partner

SETTERWALLS

Vill du bli min kollega?

Setterwalls Advokatbyrå är en av Sveriges ledande affärsjuridiska fullservicebyråer, både bland klienter och juridikstudenter.

Vi söker nya kollegor inför hösten 2023 och är nyfikna på just dig! Läs mer om vilka student- och heltidstjänster vi erbjuder genom att scanna QR-koden.

Komiska domstolsavgöranden – och ett märkligt fall från ARN

Låtsaskompisen Mållgan till undsättning

En man, PF, stod åtalad för grovt rattfylleri. Hans bil hade synts av en polisman som uppmärksammade att föraren tycktes berusad. Polismannen körde då fram till bilen som stod parkerad vid en bensinstation med PF stående jämte. Han hade då 1,25 promille i blodet.
PF förnekade brott. PF påstod sig ha en chaufför som smet från platsen innan polisen kom, medan PF satt baktill; chauffören hette Mållgan. När Mållgan stannade till vid bensinstationen kommer polisen och Mållgan smiter då iväg runt hörnet, enligt PF. Mållgan var enligt PF "*120–130 cm lång, långt hår till knäna iklädd vita byxor, bröt på norska*."
De flesta skulle nog anse att PF:s invändning, om än fantasifull och helt underbar, osar efterhandskonstruktion. Men inte alla. Trots att polisen endast såg en person i bilen och att PF var den ende i närheten av bilen frikänns PF från åtalet. Karlstad tingsrätt motiverar sitt domslut med att det "*finns utrymme för att den gode men okände vännen kunnat ta till flykten och därmed också för en viss tveksamhet om styrkan i bevisningen*". Trots att PF:s berättelse i vissa delar gav "utrymme för tvivel."
Tack vare Alfons Åbergs låtsaskompis friades han. Men med den invändningen lyckades PF så ett frö i domarnas huvud att det åtminstone fanns rimligt tvivel rörande rätt gärningsman. Så nästa gång du kör rattfull och ställs inför rätta är det bara att skylla på den norske dvärgen Mållgan!

När även fusket misslyckas…

En man, PF, stod åtalad för grovt rattfylleri. Parterna hade träffat ett avtal om köp av en godkänd C-uppsats inom ämnet "*socialt arbete*" mot en engångsbetalning, så att köparen, SV, skulle slippa skriva uppsatsen själv. Men uppsatsen blir underkänd. "*Vad ska jag nu göra?*" tänker SV, "*avtalsbrott måste ju vara olagligt – dom lovade ju faktiskt en godkänd uppsats*", fortsätter hon. Som det geni hon är, anmäler hon företaget till allmänna reklamationsnämnden och yrkar återbetalning.
ARN beslutar att på grunden pactum turpe avfärda hennes talan och ogilla återbetalningsanspråket, därför att det skulle anses stötande och i strid med goda seder att upprätthålla ett sådant avtal. Rimligt, kan man tycka, särskilt då någon som låter annan skriva sin kandidatuppsats riskerar att relegeras från universitetet. Mindre rimligt, kan man tycka, att över huvud taget anmäla till ARN, eftersom risken för upptäckt innan måste ha varit närmare noll (det är ju sällan dem som får underkänt som har fuskat) men på grund av anmälan ökat flerfaldigt.
Man kan nästan – men bara nästan – tycka lite synd om SV. Inte nog med att hon behövde fuska med kandidatuppsatsen, förmodligen betalade en ansenlig summa som utmynnade i att hon blev underkänd, så förlorade hon med råge på det tvisten. Om hon dessutom blev avstängd från utbildningen förtäljer tyvärr inte ARN:s beslut.

Bild: Canva

ChatGPT-domen

Den colombianske domaren Juan Manuel Padilla skapade nyligen historia genom att vara först ut med att helt grunda ett domstolsavgörande på AI-verktyget ChatGPT. Frågan i målet var huruvida en autistisk minderårig pojke behövde betala patientavgifter för den medicinska behandlingen. Istället för att pröva frågan mot traditionella, hävdvunna rättskällor, vände sig domaren till artificiell intelligens. Han frågade kort och gott ChatGPT: "*Är en minderårig autistisk befriad från att betala avgifter för sina behandlingar?*" Och ChatGPT gav svar på fråga: "*Ja, det här är korrekt*", för enligt ChatGPT var minderåriga som diagnostiserats med autism enligt colombiansk rätt befriade från att betala patientavgifter.
Vad är då ChatGPT? Jo, enligt sig själv är ChatGPT "en form av artificiell intelligens som används för att generera naturligt språk, svara på frågor och utföra olika språkliga uppgifter genom att behandla och generera text." Chat-boten genomsöker internet och genom att "läsa" förbluffande mängder texter från internets alla hörn kan den på grundval av den informationen besvara frågor, skriva en mindre novell eller en C-uppsats. Men det blir inte alltid särskilt kvalitativa svar. För att exemplifiera detta ställde jag samma fråga som Padillas ovan med justeringen att svaret behövde vila på svenskt rättsligt stöd. Frågan besvarades jakande, eftersom minderåriga enligt ChatGPT är befriade från att betala patientavgifter, oavsett funktionsnedsättning eller ej, med hänvisning till patientavgiftslagen (1984:634) och Landstingsförbundets hemsida.
Några problem med svaret. För det första finns det ingen "*patientavgiftslag*" – ChatGPT hittade alltså bara på den. För det andra finns inte längre arbetsgivarorganisationen Landstingsförbundet – den avvecklades nämligen för 16 år sedan, varför förbundets uppfattning inte har något rättskällevärde att tala om. För det tredje är inte barn per automatik befriade från att betala patientavgifter, exempelvis krävs remiss för att få en neuropsykiatrisk utredning bekostad av allmänna medel; i privat regi kan en sådan utredning kosta många tusenlappar för den enskilde.
Summa summarum: Den dömande makten ska nog inte outsourcas till ChatGPT (än i alla fall).

Bild: Canva

Poetisk rättvisa

Lagmannen skipade rättvisa
med följande lilla visa:

Agneta själv berättat har
Hon väg till jobbet var
ut på riksvägen, efter stopp,
skulle hon köra
tittade noga åt alla håll, som
man bör göra.

Vänster svängde hon sedan
Oj! En annan bil där redan
tittat noggrannare hon borde
gjort
nu gick det inte alls så smort.

På riksvägen hon knappt
kommit ut
förrän färden fick ett snöpligt
slut
den som andra bilen förde
efter krocken ned i diket kör-
de.

Vådan av att inte titta
är att inför rätt sitta
brottet, icke ringa, måste
sonas
Inte ens Agneta kan förskonas

av Casper Ringh

VINGEVECKAN

Se affärsjuridiken genom våra ögon

Ansökan öppnar 17/4

VINGE

Together we make a mark

White & Case är en av världens största globala advokatbyråer med över 2 600 jurister i 30 länder på 44 kontor. Vi har funnits i Stockholm i snart 40 år och har över 65 jurister inklusive 13 partners. Vår Nordiska närvaro med våra kontor i Stockholm och Helsingfors gör White & Case till den enda globala advokatbyrån med en stark och etablerad nordisk närvaro och som kan tillhandahålla svensk, finsk, brittisk, amerikansk och pan-europeisk rådgivning.

Våra jurister är marknadsledande inom områden som M&A, bank och finans, kapitalmarknader och tvistlösning. Vi arbetar med några av de viktigaste och mest komplexa transaktioner och frågor på marknaden och är stolta över att kunna kombinera lokal förankring med ett marknadsledande internationellt nätverk.

Läs mer om hur vi arbetar och våra lediga tjänster.

WHITE & CASE

White & Case LLP

whitecase.sweden

White & Case LLP - Sverige

Biblioteksgatan 12, Stockholm
www.whitecase.com

WHITE & CASE

JURIDISKA FÖRENINGEN I UPPSALA

GRUNDAD 1844